

Травень

Автор:

Роман Данько

Травень

Роман Геннадійович Данько

Історія юного українського хлопця та його друзів, котрі пройшли через бійки та пригоди 90-х років, стараючись не розгубити ті цінності, котрі допомогли їм залишитися людьми. Історія невзяемого кохання, боротьби, підтримки і пошуку молодих людей, котрі не здаються, і немов трава по весні, ламаючи асфальт, пробиваються назовні, до сонця правди.

1

То був теплий літній вечір. Я йшов з друзями мокрою асфальтованою дорогою до міської дискотеки. На дорозі виблискувало бите скло пляшок і калюжі від світла стовпів-ліхтарів. Скло переливалося зеленими та синіми кольорами, коли змінювався кут зору, і це було схоже на смарагди, розсипані по дорозі. Тисячі зірок нагадували краплі поту з обличчя боксера важковаговика після пропущеного хука в щелепу. Деревя обабіч дороги, як люди з піднятими руками просилися на небо. В сутінках лунали пісні птахів, які ще не хотіли спати, та малих цвіркунів, що ховалися обабіч дороги у густій траві. Моя хода була впевнена. З одягу: кросівки, спортивні штани, кофтина з капюшоном.

Той вечір був особливим, і я вирядився не просто так. Збирався битися.

Було страшно.

Йшов темною вулицею, зі своїми друзями і думав про Соломію, точніше про нас обох, а ще точніше: про те, хто я у її житті. Паралельно будував стратегію бою і знову думав про кохану. Був упевнений, що чиню правильно. Здавалося, якщо спасую, то не буду поважати себе, не буде поважати мене вона.

Хлопці про щось гомоніли. Тільки Максим, серед присутніх, знав про мої наміри.

Ми йшли вулицею, то з'являючись під світлом ліхтарів, то знову поринаючи у темряву. Биті пляшки траплялися під ногами майже всю дорогу. Наступаєш на них, і вони хрустять під підшвами, наче сніг на морозі. Максим щось розповідав Данилу і Сашку. Всі наче забули про мене на деякий час. Заглиблюючись у себе, намагався розпізнати мотиви, які рухали мною. «Смараглова» дорога заворожувала, як змія свою жертву перед укусом. Пам'ятаю, як узрів провулок, і враз захотілося повернути у нього, сховатися за куліси темряви від «постановки п'єси», яка не передбачала аплодисментів, сховатися від друзів, Соломії, а значить, і від самого себе.

Відчував, як від важливості вибору ось в ці секунди, залежить майбутнє. Страх штовхав повернути, втекти, нічого не пояснивши хлопцям, побігти провулками у нетрі темряви, у печери ярів, щоб упасти у високу густу траву, де мене ніхто не знайде і де ніхто не буде задавати дурних питань: «Ти чого?! Що сталося?!».

Отже – залишитися. Прийняти бій. Страх, як хвороба що розповзається по усьому тілу немов вірус, та я швидко знаходив ліки. Заняття боксом, прочитане з книг та журналів про улюблених чемпіонів, а також побачене у документальних фільмах – це майже все на що того вечора міг розраховувати і опертися. З великої купи інформації на порятунок приходили слова тренера Майка Тайсона: «Герой нічим не відрізняється від боягуза, обидва бояться однаково. Коли приходить небезпека – один тікає, а інший залишається, боїться так само, але знаходить сили вистояти, щоб прийняти бій. Це і робить його героєм». Так-так, навіть залізний Майк боявся, і це заспокоювало.

Ритмічні бати клубної музики доносилися з темряви, звідти, куди веде мене моя дорога, божевілля, а ще точніше – вона. Здавалося, я трохи п'яний, і все, що бачу, має розмиті лінії: бетонні стіни обабіч дороги розмальовані в graffiti, чорні дерева, будинки, немов велетенські черепи з запаленими люттю очима. А тут я один, відділений хребтом холодної таємничості від цього світу, а Соломією – від реальності. Коли потрапляєш у таку ситуацію, – починаєш розуміти, чого варта кожна порція свіжого спокою. Правду кажуть: «Потрібно, щоб стало зовсім

погано, тоді зрозумієш, наскільки було добре». Мені хотілося, щоб ніхто не ображав її, і здавалося що чиню правильно. Іншою ж стороною медалі було те, що мені дуже хотілося перемогти Валерку. Розбити його вщент. Отримати блискавичну перемогу над ним і тим самим вилити всю лють, образу і ненависть, яка кипіла всередині не стільки через його вчинки, скільки через невзаємність Соломії до мене. Здавалося тільки так можу виразити ті почуття що рвалася з середини. На квіти і подарунки не мав грошей, вітер вив у моїх кишенях, як голодний вовк. Дівчатам подобається коли заради них хлопці йдуть на якісь вчинки, я знав про це, і знав, що потрібно чимось жертвувати, тому вирішив жертвувати самим собою. Я не був упевнений, що вона полюбить мене, хоча цього дуже хотів, але ще я хотів, щоб вона знала про мене правду.

Коли малював в уяві її обличчя – покидав цей світ...

Спогади, як потрійний спалах фотокамери переносили мене у вчорашній день:

Сонячне сяйво того дня.

Я і Соломія.

Ми йдемо босоніж по гарячій просмоленій дорозі і сміємося. Навколо нас зелений яр, вітер колише хвилі дубового листя, ставок з купою дітей. Їхній сміх розноситься по всій долині, малі горобці ганяють білі хмари на синьому фоні неба. Йдемо вздовж берега, і я жартую, вона сміється, розмовляємо про навчання, її заняття живописом, про дітей і дитбудинки, обговорюємо фільми, музику...

Все було чудово, доки за нашими спинами не пролунав звук мотоцикла – це був Валерка зі своїм товаришем. Вони зменшили швидкість розмальованого агрегату і почали їхати поволі, зрівнявшись з нами. Поява цих людей нагадувала пляму чорної фарби на картині Леонардо Да Вінчі "Джоконда". Мою загадкову посмішку змінила гримаса вуличного хлопця. Ми одразу зміряли одне одного холодними поглядами, не привітавшись.

– Привіт! – промовив Валерка до Соломії, ехидно всміхаючись. Я пильно дивився йому в очі: "Краще не починай!". А він продовжував пожирати її поглядом з ніг до голови. Здавалося, читаю його думки і від цього ставало гидко. Тільки її присутність змушувала гасити слова, що билися об губи з середини, немов риба

об лід.

Соломія теж привіталася, але показувала всім видом, що не хоче вести далі розмову, тому йшла не зупиняючись, хлопці їхали слідом і підсміювалися.

– Ти будеш сьогодні на дискотеці? – продовжував у своїй манері Валерка.

– Не знаю.

– Можливо, я заїду за тобою?

– Якщо й піду, то з Іваном.

Ця остання її відповідь враз придала мені впевненості, бо це означало, що дівчина зі мною, а отже я за неї відповідаю, і, якщо почнуться якісь розборки з Валеркою і його друзками, то це буде остаточним аргументом у моїй правоті.

Я вмить зрозумів, що цей кавалер не вперше робить підкати. Якимось надмірно упевнено себе поводив. Соломія була красунею, вона була просто неперевершена, казкова, найкраща, воно й не дивно, що ці гієни не дають дівчині проходу.

А хто ж тоді був я?

Здавалося вони хочуть одного...

А чого хотів я?

Валерка щось говорив, і для мене це не мало вагомого значення до того моменту, який перевернув у мені все: зі словами “зустрінемося ввечері” він назвав її так, як цього не дозволить цензура мого оповідання. Я оторопів. У той момент мотоцикл зірвався з місця, залишаючи чорну смугу протектора на дорозі і хмару викидних газів. Можливо він зробив це від злості, бо вона відмовила йому. Можливо із зухвалості і самовпевненості, щоб принизити мене, мовляв «подивися, Соломіє, яку нікчемну компанію ти обрала, цей хлопець боягуз і невдаха, він не захистить тебе.» Я не знав його мотивів.

Стояв непорушно, проводжаючи поглядом пасажирів, а в голові, мов молотом по гонгу билася думка:” Він – Соломію!!!”

В середині щось хотіло вибухнути, немов череп був начинений тротилом.

Соломія спіймала мій лютий погляд, все зрозуміла і спробувала заспокоїти:

Іване, не звертай уваги!

Повернення в реальність, як відро крижаної води на голову. Валерка заклав у мое тіло вибухівку, і я чув, як цокає її годинниковий механізм. Вже потім навівши справки я дізнався, що Валерка не дає проходу дівчині і навіть розпускав до неї руки. Ця інформація була остаточним аргументом у правильності прийнятого мною рішення.

А тепер місяць освітлював нам шлях. Друзі вгадали мою відчуженість. Ми крокували до міської дискотеки.

– Ей, хлопче, що сталося з тобою? Чому сумуєш? – запитував Апачі.

– Я не сумую, – говорив крізь штучну посмішку.

– А трошки гальмую, – продовжив мій друг, після чого всі сміялися.

– Трохи задумався та й усе, не звертайте уваги.

Хлопці продовжували теревенити, тільки Макс говорив своїм поглядом: “Тримайся!”

Ми підходили до дискотеки. Танцпол був заповнений. Частина танцювала, інша підпирала стіни з пляшками пива у руках і цигарками між пальцями. Дискотека – під відкритим небом, танцпол був обгороджений сіткою, всі називають його “клітка”. Асфальт весь захарканий і засмічений лушпинням насіння та бениками. Я роздивлявся навколо і готував потрібні слова, накручував себе, як злого собаку. Ми зайшли крізь ворота на територію місцевого бару, біля якого саме й відбувалася дискотека.

Мої очі, шукали Валерку. Між хлопцями в цей час велася розмова про музику. Сашко Апачі розповідав про альбом якогось репера і про те, як добре йому тренується, коли бубнить той американець. Так, я згоден, музика може підняти настрій. На той момент мої емоції могла передати один вибуховий трек: “diesel power” гурту “Prodigy”, який раптово змінювала «Весняна соната» Бетховена.

Коли хлопці струмком один за одним підіймалися крізь натовп по сходах ганку в бар, я запримітив Валерку. Той сидів за великим дубовим столом біля критого літнього бару в колі своїх друзів і пив пиво. Макс побачив, куди спрямований мій погляд, але нічого не сказав нашим, які вже були в середині. Лишився пильнувати. Оцінивши ситуацію, пішов прямо до нього впевненими кроками.

Вся компанія здивовано подивилася на прибульця, що втупився прямо у очі Валерці. Не довго думаючи, я швидким рухом схопив бокал з пивом і виплюснув його в обличчя неприятеля, той просто отетерів. Перехилившись через стіл, я прошепотів йому на вухо: “Ще раз хоч пальцем торкнешся Соломії – повибиваю мізки з голови. Зрозумів?” Після цих слів, обливши здивованих присутніх крижаним поглядом, пішов у зворотному напрямку, знаючи, що зараз все почнеться. Я вже був готовий до всього.

Грати крутого хлопця було неприємно. Та відступати вже не було сенсу. Відсікаючи всі зайві думки, спрямовував увагу тільки на ціль. Коли перестаєш боятися – голова починає працювати, а у вуличній бійці головне контролювати ситуацію і не втрачати голову. Я рухався швидко по викладеній бруківкою дорозі у напрямку виходу. А в цей час Валерка підводився із-за столу, сильно матюкаючись і проклинаючи мене, гасив недопалок об стіл, знімав куртку, відсовував стілець і, сповнений ненависті після привселюдної ганьби, вже пробирався до мене, витираючи обличчя серветками.

Для них, двадцятип’ятирічних, я був простий вісімнадцятирічний хлопчак, який просто з неба звалився. Мене недооцінювали. А мені вже давно були відомі правила цієї гри. «Непередбачуваний удар – гарант успіху у війні».

Годинниковий механізм відраховував останні секунди: 10, 9, 8, 7, 6, 5... все розгорталося швидко: кожен рух, кожен подих. Розповідь все уповільнює... зроби прискорення зображення... 4, 3, 2, 1.

Виходячи за ворота, звернув увагу на добре освітлене місце, якраз під ліхтарем. Адреналін хлинув всією масою ріки Дніпро в кров; Валерка підбіг, немов скажений бик; розмовляти було ніколи і ні про що. Різко обернувшись, кинувся на нього; ми схопили один одного мертвим хватом за одяг і почали боротися.

Я провів правий хук, через його ліву руку, удар прийшовся не точний, в щелепу; суперник спробував звалити мене, коли різко тріпонував вліво; я похитнувся, та все ж утримав центр ваги і не впав. Ворог кинувся з кулаками і миттєво наткнувся на прямий удар ногою, що прийшовся в живіт, Валерка відскочив, крякнувши, і знову кинувся в бійку ще зліший; я не відступав, тримаючи руки в боксерському блоці, стріляв удар за ударом, як з кулемету, частина моїх «куль» летіла мимо; суперник теж не пасував, провів правий крос – розбив ніс, потім лівим крюком брову. Я бив у відповідь. Ми влаштували справжню м'ясорубку, важко розібрати потрібні думки та ідеї в таких ситуаціях. Задача перед тобою постійно змінюється, голова кипить, в голову влітають кулаки, немов велетенські брили льодовиків об носову частину «Титаніка», і ти в будь-яку секунду можеш потонути. Частина дій йшла під диктовку інстинктів.

Все пливло навкруги, тіло горіло вогнем з середини, ми розливали свої сили, немов воду відрами з великих бочок, частина ударів косила повітря, просякле димом цигарок, немов коса. Ми продовжували мордобій. Миттєво збіглися гави, які стали півколом. З натовпу доносилися різні голоси, серед яких я вихоплював поради Данила, і це додавало мені ще трохи сил: “Не в’яжи, не в’яжи бій, нехай він в’яже, виривайся і бий! Тримай дистанцію”. Мої хлопці знали про що говорили, кожен сільський хлопець проходив крізь це.

Приховати сутичку від друзів не вдалося, Валерка занадто рано наздогнав мене, та й план сам по собі був нікчемним.

В якийсь момент супернику вдалося обхопити обидві мої руки, що, як оси, жалили його обличчя, і з усього маху вдарити два рази підряд головою мого носа, який і так був зашшений кров’ю. Ніс зламався, голова відкинулася назад, на якусь мить втратив свідомість. Коли голова повернулася у вертикальне положення – ворог все ще тримав мене. Подавшись корпусом назад – збирався нанести фатальний удар головою, в який вкладав останні сили. В критичний момент я різко опустив голову, підставляючи під удар лоба, і Валерка вже сам вривався носом об мою голову; я не міг не перехватити ініціативу. Вирвавшись, з останніх сил наніс почергово п’ять ударів у відповідь, після чого Валерка звалився на асфальт, а я за інерцією полетів слідом. Ми впали, і я, лишаючись

зверху, продовжував бити суперника, який ще брикався, немов недорізане теля.

Це був кінець.

Хтось наніс мені удар ногою в плече – після чого я відлетів убік, далі з обох боків посипався град ударів по ребрам і голові – це були приятелі Валерки. Та мені вже було байдуже, в мене не було сил відбиватися. Весь обірваний і закривавлений просто блокувався, скрутившись, немов дитина у маминому животі. Чув собачий гвалт якихось дівчат, що просили зупинити побоїще, хоча всю бійку стояли мовчки з вираченими від цікавості очима. Мої хлопці кинулися лупцювати кривдників. Заварилася добряча каша. Хтось допоміг мені підвестися, поклав мою руку собі на плече і вивів з точки кипіння, я обернувся, окинув оком тяганину за спиною: бачив, як Валерку відводять в протилежний бік, як Макс говорить з кимось, випинаючи груди, як Сашко добиває когось ногою і той падає в натовп глядачів. Кров стікала струмком з розсіченої брови, заливаючи носа і ліве око, тому бачив усе в червоному світлі. Мене вів Сергій. З ним закінчив школу за рік до бійки. Ми проходили крізь натовп, і мене всі вітали, як героя. Валерка не користувався авторитетом серед більшості тутешньої молоді.

Ми йшли подалі від поля бою, і люди клали свої долоні на мої плечі, в знак підтримки. Тут був Мишко з передмістя, якого в минулому році компанія Валерки для сміху вкинула в багажник машини і вивезла за місто. Його долоня лягла на плече. Далі – Вовка Довгий, з паралельного класу. Він отримав від Валерки три ляпаси місяць тому за якогось слабака, що купує Валерці пиво. Сашко, що працює в цеху механізації при цукровому заводі сказав: “Молодець!”, і я всміхнувся йому кривавим оскалом. Долоня Віталія, брата Макса, долоні братів Бондарів, з якими взагалі не мав ніяких справ, хлопців з центру і ще якихось людей. Мене охопила хвиля радості і я відчув, що все не дарма, і, хоча сили покинули тіло, коли почав приходити біль, радість не покидала мене... я чув слова людей, які до цього моменту чогось боялися, і мені здалося, що я дав їм надію. Я відчував себе футбольною командою, за яку вболівала вся країна тих, хто не грає, але радіє так, наче це його перемога.

Сергій вивів мене далі від людей по трасі. Потім підбігли мої хлопці: Сашко Апачі, Макс та Данило. Я тис руку Сергієві. Збуджений натовп лишився за спинами, а ми пішли трасою в горло темної ночі. Я обійняв кремезного Данила, який ще не второпав, що трапилося. Данило вів мене, як пораненого солдата на фронті, як батько свого сина, а в мене не було батька, тому я міг уявити, що він саме такий.

Максим усміхався. Апачі намагався довідатись, що ж стало причиною, а я йшов мовчки, моя кофта була розірвана і забруднена, як і футболка, як і все тіло.

Ми йшли до ставка темними провулками, щоб нас ніхто не знайшов, щоб обмити мое понівечене тіло в чорній воді ночі.

– На сьогодні вже досить пригод. – Говорив Данило.

Хлопці обсмоктували, мов кістки смаженої курки, сутичку, а я вдихав свіже повітря, вслухався в пісні птахів, які ще не спали, дивився на зорі, і все було по-іншому, трохи краще, неначе світ змінився. А коли обернувся і подивився в темряву – здалося, що чую скрегіт зубів демона, який чекав у тому провулку на дорозі, яка була всипана смарагдами, тепер він йшов по моїх кривавих слідах і злився.

Я зупинився і сказав: «Тепер не боюся тебе».

Те місце, з якого ми починали, було часто жахливим і жорстоким до наших молодих душ. Воно робило нас жорстокими. Ми всі мріяли про те, що колись поїдемо звідси у пошуку чогось кращого. В пошуку свого щастя. А ще вірили, що одного разу вибравшись – витягнемо один одного.

2

Коли наступного дня прокинувся у ліжку своєї кімнати, відчуття було таке, наче збила вантажівка.

Коли пружини матрацу скрипнули, і я, весь «поламаний», механічною ходою робота, йшов до шафи за одягом, зайшла мама:

– Де тебе носило? Де вже встиг побитися? Що ж ти за людина така? Коли ж ти вгамуєшся?

Питань було багато. Та воно й не дивно. Намагаючись підпалити вогнем маминої неприязні люльку миру, спокійним голосом відповідав одразу на всі питання:

– Проводив спаринг.

– Спаринг? Що ж це за спаринг такий? Обличчя побите, одяг брудний. В мене ледь серце не зупинилося, коли зайшла до кімнати вранці. Після маминих слів «зайшла до кімнати вранці» зрозумів, що проспав уже півдня.

– Ну, такий от, спаринг.

– Я чекаю пояснень, Іване!

– Ма, давай я одягнуся, потім поім, і, можливо, щось розкажу, добре?

Мама дивилася на мене з тугою і болем. Нічого не відповіла, вийшла з кімнати на кухню. Для мене це було більш болюче, аніж удари Валерки. Чув брязкотіння посуду, мама насипала в тарілки борщ. Я саме одягав штани. Дістав і білу чисту футболку з червоним смайликом на грудях. Цей смайлик намалювала Соломія, коли ми були на березі ставка.

Я лежав на траві і спостерігав: як вона сидить і малює навколишню природу, як ніжно мокає пензлик в пляшечки з фарбами, а потім, не менш ніжно, виводить потрібні лінії. Погода була чудовою, настрої відповідав погоді. Соломія розповідала про Леонардо Да Вінчі: про те, що він був архітектором, вивчав анатомію, винаходив зброю і спорядження для захоплення ворожих міст, був одним із основоположників принципів сучасної авіації, а вже потім художником.

Мое волосся колисав вітер. І я вперше за останні роки відчував себе дитиною. Кастети, ножі-метелики, зухвалі посмішки хуліганів зі вставними золотими коронками здавалися тепер сухою землею, яку зросив довгоочікуваний дощ. З цього мало щось вийти. Лежав і радів нашій розмові. Пропонував жартома полізти у воду і попроганяти гусей та здорового дядька, що, можливо, не вписувався у пейзаж картини, а вона сміялася і говорила, що поки дійде час до розфарбовування води, то дядько з гусьми позамерзають. Я ж казав, що коли здоровий дядько вийде на берег, то води значно поменшає і їй, Соломії, буде потрібно менше синьої фарби. Ми знову сміялися. Потім попрохав намалювати щось на футболці, на пам'ять, ось так і з'явився цей малюнок: два кружальця – очі, і дужка – посмішка.

Скільки теплих спогадів може принести одна тільки футболка. Я тримав її в руках біля шафи і пильно роздивлявся малюнок, приносився, фарба не вивітрила запах, і аж потім одягав. “Ми самі художники свого щастя,” – проносились в голові слова Соломії.

До кімнати зайшов семирічний братик:

– Болить? – запитав стурбованим голосом Богданчик.

– Болить, але якби не дав здачі – боліло б ще більше в середині, – я показав пальцем у груди.

– А чого в тебе так? – малий підходив ближче, роздивляючись мої побої. Я присів до нього, обійняв і сказав:

– Я закохався. Ходімо їсти, але спершу у ванну кімнату мити руки.

Зайшли до ванної. Відображення у дзеркалі могло налякати кого завгодно, тільки не мене. Мив обличчя малому, бо той протерши пучками очі, вже збирався тікати, потім вмився сам і пішов на кухню. Сідав на табуретку біля вікна до столу і дивився на вулицю, там був чудовий літній день, вже 11:24, а я все ще куняв. На столі стояла миска з борщем. Починав сьорбати смачну страву. На голодний шлунок все здавалося просто казково-смачним. Тіло говорило бурчанням шлунку : “Дякую!”

Блакитне небо за вікном нагадувало очі Соломії, і безкрає море, на якому ніколи не був, але мріяв, що колись босоніж пройдуся по гарячому піску берега, мружачись від пронизуючих очі сонячних променів на його плесі.

– Ти розповіси, що з тобою сталося? – знову бралася за допит мама, – скільки ти ще будеш приходити битий?

Було шкода маму. “І чим думав?” – це вже не вперше мене так приносить лиха година. Мама сиділа за столом, мовчки дивилася на своїх синів. Але це вперше з такої причини, причини моєї закоханості.

– Так вийшло, – продовжував сьорбати борщ, концентруючи на ньому свій погляд.

– Ти говорив це минулого разу.

– Хлопець не добре себе повів. Довелося провчити.

– Я бачу, як ти його провчив. Хочеш щоб тебе посадили?

Хутко доїв борщ, не прирікаючись, підвівся, помив тарілку, пішов до своєї кімнати. Дістав з шафи сіру чисту кофтину з капюшоном, схопив пару книжок, закинув їх у рюкзак і пішов одягати кеди.

– Так, стій, я чекаю пояснення! – командним тоном намагалася затримати мене мама, та я вже був за дверима, і мене вже ніщо не могло зупинити.

– Тобі про все розповість сусідка, впевнений вона все бачила, – лунав мій голос з-за дверей, борщ добре змазав шестерні і тому ноги вже хутко несли по сходах тіло. Накинувши на голову капюшон, вибіг з під'їзду і пішов вулицею, освітленою Сонцем. Насправді було дуже боляче за маму, вона ж не винна, що у мене тут такі справи.

Крокував асфальтованою дорогою, ховаючи руки в кишенях. Згадував події минулого вечора. Спогади причин і наслідків перемішувалися у голові окремими кластерами і збивалися у каламбур, в «салат Олів'є». Шия, лікті, ребра, обличчя – все боліло, тому йшов сутулий, немов сорокап'ятирічний п'яниця. Витягав з гармидеру думок спогади мого з нею перебування, немов тендітні фігурки нецке, ніжно тримаючи пальцями, роздивлявся кожну окремо і клав на місце, потім діставав ще і ще, доки якась машина, що проїздила мимо, не зруйнувала думки гучним сигналом. Я хутчіш відскочив на узбіччя і крокував далі. Минаючи рідні оку пейзажі, вперше не пізнавав себе на їх тлі. Подумки осміхався сам до себе, міркуючи над змінами, що так різко сталися в житті.

«А що ж тепер скаже вона, коли дізнається? Що подумає?

Добре, що вчорашне скінчилося.»

Мое дитинство – зовсім невесела пора. Батько покинув нас, грюкнувши дверима квартири. Я залишився з вагітною мамою. Потім з'явився Богданчик. Мама працювала в дві зміни на заводі, бабуся няньчила малого, а я блукав цими вулицями і шукав собі заняття. Я так радів, що батько вже не б'є мене та матір, що був готовий ходити в старих кросах усю вічність. Ігри у війну відійшли у минуле, футбол чомусь не приваблював нас. Ми були закодованими дітьми реклами і пропаганди, яка насаджувалася роками. Все частіше з'являлися вечорами біля місцевих барів. З'явилася компанія, з якою проводив вільний час. Ми пили пиво та горілку, аж доки хтось не починав видавати вісімки поміж столами, тоді всі дружно реготали з нещасного. Здавалося, що це класно сидіти в віці чотирнадцяти років за столиком такого закладу. Поряд рікою лилися спиртні напої, тут і там мелькали п'яні обличчя, всі говорили матом в тумані тютюнового диму, і я також. На колінах старшокласників терлися дівчата, і ми роззявивши рота, дивилися на них. Наші розмови зводилися до марних балачок ні про що. З часом це починало набридати і пригнічувати. Та я не шукав ніякого виходу. Серед присутніх часто обиралася жертва, яку кожен привселюдно намагався принизити колючим словом. Такі приниження заздалегідь рано чи пізно закінчувалися побиттям нещасного. Сильніші завжди самостверджувалися за рахунок слабших. Так ми розважалися і це нагадувало збіговисько гієн. Здавалося, що так мусить бути. Мені було чотирнадцять, а я вже курих пив і крав. Жив безбожним життям. Ніхто не показував іншої дороги, а цю я обрав сам, або віддався стадним інстинктам. До слів бабусі і мами був глухий, бо думав, що вони не розуміють мене.

Одного разу до бару зайшов Семен, на прізвисько Бритий, з двома друзями. Я, немов колода, підпірав барну стійку. Він підійшов і сказав: «Бидло, ходімо на вулицю!» Бувши добряче на підпитку, я швидко протверезів, страх залив ноги свинцем і я не міг поворухнутися. «Тобі кажу, ходімо на вулицю!» – гаркнув він і пішов на «вихід».

Я поставив пляшку з пивом і подивився на своїх приятелів. Вони подивилися, немов курчата при вигляді коршака. Ніхто не хотів потрапити під колію експреса «Кулак Бритоголового – Підлога». В моєму п'яному мозку жевріла, мов вуглинка, надія, що все буде гаразд. «Боягузи кляті», – прошепотів я адресуючи слова своїй давнішній компанії і йшов на вулицю. Там – чекали на мене. «Я камікадзе – промайнула думка».

- Ну, що, будеш виставлятися? - крізь зуби цідив Бритий.

- За що? - Говорив, наче не розуміючи.

- Не включай дурника! Ти вже давно зависаєш тут, а ще не пригощав хлопців. Хочеш тут тертися - маєш розщедритися.

- В мене немає грошей, хлопці!

Кулак вже летів, мов комета в орбіту моєї щоки. Удар легко вибив з рівноваги, і я гепнувся просто на запльовану бруківку. Ворог не угомонився і взявши за барки продовжував мене товкти. Я намагався закривати обличчя руками, удари градом сипалися, і я нічого не міг вдіяти. Приятелі Бритого гиготіли, а мої спроби виборсатися, викликали у них нові вибухи конячого сміху. Товариші кинули мене напризволяще, немов собаку під мостом в мішку, коли та набридає. Ніхто не вийшов подивитися, що тут коїться, ніхто не спробував завадити розправі, це шокувало мене. Коли вже починав непритомніти, коли все обличчя було заюшене в кров і я не відчував болю - хтось одним махом скинув з мене Бритого, мов ката зі столу і той упав на бруківку поряд зі мною, приятелі Семена стояли мов укопані й нічого не могли вдіяти.

Моїм рятівником був Данило, але ми не були тоді ще знайомі. Я лежав обіпершись спиною об стіну забігальнівки, і стікав кров'ю. Він допоміг підвестися і повів мене, мов бабуся гарбуза з городу, обхопивши однією рукою.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/dan-ko_roman/traven

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)